

VASTUULLINEN LAHJOITTAMINEN RY

28.11.2014

Sisäministeriö

Lausunto hallituksen esitysluonnokseen rahankeräyslain muuttamisesta

Vastuullinen Lahjoittaminen VaLa ry kiittää ministeriötä mahdollisuudesta esittää jäsenjärjestöjen kanta hallituksen esitysluonnokseen rahankeräyslain muuttamisesta.

VaLan mielestä viranomaisbyrokratian kevennys, sähköisen ilmoitus- ja tilitysasioinnin kehittäminen, avoin viestintä kansalaisille julkisella rekisterillä ja alan itsesääntely ovat kannatettavia asioita. Käytännön tasolla on laissa esitetty ratkaisumalli, joka turvaisi lain tarkoitusta eli edistää rahankeräysten luotettavuutta sekä yleistä lahjoitusvalmiutta. Alan itsesääntely tehostaa avointa ja läpinäkyvää toiminnan tarkastamista, hyvää hallintoa sekä eettistä lahjoittajaviestintää, joita voi edellyttää kaikilta rahankeräystahoilta.

Hallitusohjelmassa on kansalaisjärjestöjen ja yleishyödyllisten yhteisöjen rooli tunnustettu: "Kansalaisjärjestöjen toimintaedellytyksiä vapaaehtois- ja vertaistuen, auttamistyön ja erityispalvelujen tuottajina vahvistetaan, resursointia parannetaan sekä varainhankintaa ja verovapautta selkeytetään. Järjestöt ovat yleishyödyllisiä ja voittoa tavoittelemattomia toimijoita, joilla on suuri merkitys suomalaiselle demokratialle ja ihmisten hyvinvoinnille. Erityisen tärkeää on taata kolmannen sektorin toimintaedellytykset kaikkein heikoimmassa asemassa olevien henkilöiden ja ryhmien elämänmahdollisuuksien tukijana."

VaLa esittää, että rahankeräysten tarkoitus säilyy yleishyödyllisenä järjestöjen taloudellisten toimintaedellytysten takaamiseksi. Rahankeräyslakiin kaavailtu luvansaajajoukon sekä keräyskohteiden laajennus aiheuttaa pohdintaa eri sektoreiden rooleista yhteiskunnassa. Kolmas sektori rahoittaa merkittävästi toimintaansa rahankeräystuotoilla; osa toimijoista jopa kokonaan.

VaLan selvityksen (Taloustutkimus keväällä 2014) mukaan puolet päättäjistä oli sitä mieltä, että julkisen rahoitus järjestöille vähenee tulevaisuudessa ja niiden tulisi hankkia yhä suurempi osuus toimintansa rahoituksesta muun muassa yksityisiltä lahjoittajilta. Esitysluonnoksessa kuvattu keräystarkoitus ei tue päättäjien näkemystä eikä hallitusohjelman tavoitteita siitä, miten kolmannen sektorin tulisi tulevaisuudessa rahoittaa yhteiskunnalle merkittävää toimintaansa.

Järjestöjen taloudellisten toimintaedellytysten takaamiseksi rahankeräysoikeuden määräytyminen yleishyödylliseen toimintaan on perusteltua. VaLan ehdotus on, että esitysluonnoksen sisältö 3 § Keräystarkoitus muotoiltaisiin seuraavasti: "Rahankeräystä ei saa toimeenpanna kuin yleishyödylliseen tarkoitukseen eikä yleistä järjestystä tai turvallisuutta vaarantavan, lainvastaisen tai hyvän tavan vastaisen toiminnan rahoittamiseksi".

Perinteisesti suomalaiset ovat lahjoittaneet yhteiseen hyvään ja voittoa tavoittelemattomaan toimintaan. Uusi laki hämmäntäisi kansalaisten käsitykset lahjoituskohteista. Vaikutusten arviointi pitkällä aikavälillä keräystuottojen kehittymiseen ja jakautumiseen on haastavaa. Jos yleishyödylliset toimijat menettävät erityisaseman rahankeräyslainsäädännössä, niin mahdollisiin negatiivisiin vaikutuksiin on varauduttava. Nykyisen ja tulevan hallituksen on huomioitava se riski, että järjestöjen taloudelliset toimintaedellytykset eivät enää riitä muun muassa kaikkein heikoimmassa asemassa olevien henkilöiden ja ryhmien elämänmahdollisuuksien tukemiseen.

Uuden viranomaisen maistraatin **laadukkaan palvelun takuu** on tärkeää niin kerääjien kuin kansalaisten kannalta. Riittävät resurssit on taattava. Rahankeräysten kehittymisen ja seuraamisen kannalta on oleellista, että viranomainen huolehtii velvoitteistaan valvonnan, tilastoinnin ja tietojen julkistamisen suhteen. Lahjoittamiskulttuurin kehittämisen kannalta on tärkeää, että kansalaiset saavat riittävästi luotettavaa tietoa lahjoitusmahdollisuuksista ja tukemisen kohteista.

Toivomme, että jatkossa VaLa ja yleishyödylliset yhteisöt ovat todellisina yhteistyökumppaneina lahjoituskulttuurin kehitystyössä.

Ystävällisin terveisin

Vastuullinen Lahjoittaminen ry

- varainhankintaa harjoittavien yleishyödyllisten yhteisöjen yhteistyöverkosto -

sekä jäsenjärjestöistä:

Amnesty International Suomen osasto ry
Crisis Management Initiative
Eläinsuojeluliitto Animalia ry
HelsinkiMissio ry
Kirkon Ulkomaanavun Säätiö
Kuurojen Liitto ry
Kynnys ry
Patmos Lähetysäätiö
Pelastakaa Lapset ry
Plan Suomi Säätiö
Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiö
Sairaalaklovnit ry
SEY Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto
Solidarisuus
SOS-lapsikyläsäätiö
Suomen Lähetysseura
Suomen Merimieskirkko ry
Suomen Pakolaisapu
Suomen Pipliaseura
Suomen UN Women - Finlands UN Women ry
Suomen World Vision ry
Syöpäsäätiö
UFF U-landshjälp från Folk till Folk Finland rf
WWF - Maailman Luonnon Säätiö